

tydning, fordi det indeholder Afgjørelsen af Spørgsmaal om Kirketiender. De, som besidde Kirketiende, besidde den netop paa samme Maade og til et lignende Formaal. Have de altsaa ikke Afkomst til mere end netop det, som behøves til Kirkerens Vedligeholdelse og til saadan en lille Velvillighedsgave ovenikjøbet, saa er det en meget god Affindelse med et meget vanskeligt Thema. Det er ganske vist, at de samme Principer maae gjøres gjældende der, og, blive de antagne at gjælde i dette Dieblif, vil jeg haabe, at Thinget aldrig vil komme tilbage fra dem. Jeg har allerede sagt ved denne Sag fra Begyndelsen af, at, medens jeg troer, at man har afgjort den noget for kort, noget for knapt, er det dog en Afgjørelse af stor Betydning, naar den bliver opretholdt, fordi den afgjør store og vigtige Spørgsmaal tillige; thi med det samme er Kirketienden forbi, al Kirkeeiendom er forsvunden, og Bestdernerne faae en lille Sum udbetalt, fordi de saalænge have paataget sig denne Uleilighed. De have ikke havt det som Gjenstand for Bindning, men de have havt den som Gjenstand for Vedligeholdelse, og man behøver saa ikke at gaae hen og sige til dem, der trænge til en større eller ny Kirke: byg den! Nei, man tager det ganske ligefrem, og siger til en Anden: Byg Du en Kirke, og lad Dig betale Afgift af den! Det er det, som de ærede Modstandere her sige. Det kunde maaskee have været ganske smukt, om man havde spurgt dem med Hensyn til de nye Bards Bygning, om de havde lyst til det; det kunde have været meget smukt, men det var ikke nødvendigt. Jeg troer, naar man saaledes betragter Spørgsmaalet, saa vil man see, at det har et meget større Omfang, end det maaskee i det første Dieblif er falden de fleste Medlemmer ind her i Thinget. Det er et Spørgsmaal af en indgribende Betydning. Jeg troer meget gjerne, at der ikke ved Domstolene vil komme noget Betydeligt ud deraf, og, saa ondt det end skulde gøre mig for de Paagjældende, saa hørt skulde det være mig; thi jeg vil betragte det som en Dom til Fordeel for Staten i den meget vigtige af mig berørte Sag, som nok engang vil komme til Dmtale her. Hvad iøvrigt det angaaer, hvad der laae forud for Ansøgningen, saa maae vi

dog indrømme, at vor historiske Kundskab i denne Henseende er støttet paa utilstrækkelige Opgivelser; de ere ikke meget fuldstændige, og have derfor overordentligt lidt at betyde. Det, som er en Kjendsgjerning, det er, at disse Forordninger ere støttede accurat paa den samme Ordning af Forholdene, som en Mangfoldighed af Gjenstande dengang blev ordnet paa. Det var nemlig Brug, at man fik private Folks Capitaler til at blive anbragte i Foretagender til offentlig Nytte, og overlod dem saa, at opkræve en Afgift af den Private til den Private for den Tjeneste, han gjorde det Offentlige. Saaledes ere disse Bårder blevne til. Hvorvidt de i Tidens Løb fra første Dieblif af og til nu have svaret Regning eller ikke, det er Noget, som Ingen af os kan opgjøre, og navnlig om der i det første Aar har været Tab og betydeligt Tab, som maaskee opveie den nærværende Fordeel, det er der Ingen af os, som veed. Det er en Hazardcontract, som er sluttet, og som jeg for min Part paa ingen Maade nægter bør kunne afbrydes, ligesom jeg ogsaa er ganske enig med de ærede Herrer i, at Regjeringen burde have begyndt med at nedsette Skibsafgifterne, og derpaa, naar der var gaaet nogle Aar hen med den nedsatte Skibsafgift, saa være kommet til en Affindelse; men jeg finder det ikke rigtigt, at komme til en pludselig Affindelse, hvor man affinder sig paa den ene Side med 10,000 Rbd. og paa den anden Side med 2,000 Rbd. for accurat det Samme (Nei! Nei!). Bårdien af Bårderne er ikke her kommen i nogen væsentlig Betragtning; de andre Bårder ere ikke taxerede til 10,000 Rbd.; de ere ikke taxerede til 8,000 Rbds. Bårdi Jespersen: 4,000 Rbd.). Ja, der have vi det, de ere taxerede til 4,000 Rbd., og 6,000 Rbd. til en Drikkestillig. Her ere derimod Bårderne taxerede til nogle ganske faa Hundreder, som det ikke er værd at give 2,000 Rbd. til, saa jeg troer, at, naar man just tager denne Realitetside af Sagen i Betragtning, saa kommer man saa meget mere til at give Majoriteten i Udvalget Medhold; og, tager man den formelle Side i Betragtning, saa vil man see, at det er et meget vanskeligt og omfattende Spørgsmaal, som vi her forsøge at afgjøre.